

พัฒนาพื้นที่สีเขียวบางกระเจ้า สู่สวนกลางมหานครอย่างยั่งยืน (2)

แม้หน่วยงานภาครัฐจะพยายามอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวบางกระเจ้าให้เป็นพื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์ทางธรรมชาติไว้อย่างเดิมและโครงการ “สวนกลางมหานคร” ก็เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สีเขียวบางกระเจ้า โดยโครงการดังกล่าวอยู่ในการดูแลของสำนักโครงการพระราชดำริและกิจการพิเศษ กรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ แต่การอนุรักษ์พื้นที่สีเขียวบางกระเจ้ายังเป็นสาเหตุให้คนในพื้นที่ที่มีความคิดเห็นแตกออกเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มแรกต้องการอนุรักษ์พื้นที่ให้เป็นพื้นที่สีเขียว เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเป็นปอดแห่งใหม่ของคนเมือง ส่วนกลุ่มที่สองต้องการให้ความเจริญทุก ๆ ด้านเข้ามาในพื้นที่ซึ่งอาจทำให้พื้นที่สีเขียวหายไป

“ประไพ ศรีประเสริฐ” ประธานเครือข่ายอนุรักษ์พื้นที่สีเขียว ต.บางกระบือ อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ บอกว่า เจมนำเครือข่ายและนักเรียนในชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมทุกครั้ง แต่ที่ผ่านมา เมื่อมีหน่วยงานเข้ามาทำกิจกรรมแล้วก็หายไป โดยไม่มีการทำต่อเนื่อง แม้แต่การศึกษาข้อมูลต่างๆ แล้วก็ไม่มีมีการส่งข้อมูลกลับไปให้ชุมชนได้รู้ว่าเป็นอย่างไร เขาเกิดและโตที่พื้นที่สีเขียวกระเพาะหมู ต.บางกระบือ เห็นต้นไม้มานาน บางครั้งชาวบ้านจะมองว่าต้นไม้เป็นวัชพืชที่ขัดขวางอาชีพดั้งเดิมของชาวบ้าน คือการทำสวนผลไม้ผสมผสาน

เมื่อมีผู้คนเข้ามาอยู่มากขึ้นมีการปลูกสร้างอาคารบ้านเรือน มีน้ำเสียเกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อผลไม้ในสวน

ทำให้รายได้สูญเสียไป แต่ชาวบ้านยังต้องการอยู่ในพื้นที่ ต้องการเป็นชาวบ้าน อาชีพเดิมยังอยากทำต่อ การท่องเที่ยวก็เป็นจุดขายอีกอย่างหนึ่งที่ทำให้พื้นที่มีจุดขาย อยากสร้างรายได้ สร้างมูลค่าเพิ่ม พื้นที่ยังขาดความรู้และการดูแล หากภาครัฐเข้าส่งเสริมแนะนำการจัดการให้มีประสิทธิภาพ เชื่อว่าไม่มีใครอยากทิ้งบ้านเกิดของตัวเองแน่นอน

ขณะที่ “สุมาลี พรหมกล้า” ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 9 ต.บางกระเจ้า เล่าว่า พื้นที่เดิมเป็นของคนไทยเกือบทั้งหมด แต่ต่อมาให้คนจีนเช่าระยะยาว จนมีการสร้างอิทธิพลในพื้นที่ด้วยการเข้าพัฒนาให้มัลลัด มีกิจกรรมชาวบ้านพอใจกับรายได้ที่เข้ามา แต่ปัญหาขณะนี้คือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ

ท้องถิ่น แต่ละฝ่ายไม่ลงรอยกัน มีกิจกรรมอีกฝ่ายทำ อีกฝ่ายไม่เข้าร่วม ทำให้การพัฒนาเป็นไปได้ลำบาก การมีส่วนร่วมน้อย หากจะพัฒนาพื้นที่ทั้งหมดอย่างเป็นรูปธรรม ต้องพัฒนาคนก่อน เพื่อกำจัดความแตกแยกในชุมชน เมื่อมีส่วนร่วมการเข้าไปดำเนินการก็ง่ายขึ้น

ส่วนผู้ใหญ่อุ้มพร พูลสวัสดิ์ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ 3 ต.บางน้ำผึ้ง บอกว่า การทำประชาคมสร้างจิตสำนึกคนชุมชนได้บางส่วน คนที่ไม่สนใจก็ไม่เข้าบ้าน ในอดีตพื้นที่ริมน้ำไม่มีหิ้งห้อยและน้ำเสีย โรงงานตลอดจนขยะก็พยายามพัฒนาจนบางพื้นที่มีหิ้งห้อยจำนวนมาก สามารถทำกิจกรรมโฮมสเตย์รองรับนักท่องเที่ยวได้ แต่ปัญหาขยะและของเสียจาก

เมืองจะส่งผลให้พื้นที่ได้รับผลกระทบ หากรัฐบาลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเห็นความสำคัญพื้นที่บางกระเจ้าจำเป็นต้องอนุรักษ์ไม่ให้เปลี่ยนแปลงไป จำเป็นต้องทำโครงการ หรือนโยบายที่ชัดเจน ทำให้ชาวบ้านชาวชุมชนอยู่ได้อย่างไม่เดือดร้อน ช่วยกันดูแลรักษาสภาพแวดล้อมชาวบ้านไม่อดตายมีรายได้พออยู่พอกินเท่านั้นก็พอแล้ว

นายบุญชอบ สุทมนต์สงฆ์ อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าวว่า พื้นที่สีเขียวบางกระเจ้าเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์แม้ภาครัฐไม่สามารถเวนคืนหรือซื้อที่ดินได้ตามเป้า 9,000 ไร่

จาก 11,819 ไร่ แต่จัดซื้อได้เพียง 1,276 ไร่หรือร้อยละ 10 แต่จะดูแลพื้นที่นี้อย่างดี สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเน้นย้ำตลอดว่า พื้นที่ที่ไม่ได้จัดซื้อต้องส่งเสริมให้ชาวบ้านปลูกพืชที่เหมาะสม กรมป่าไม้ได้ริบบงเพื่อพัฒนาและดูแลพื้นที่ป่าละ 5 ล้านบาท ส่งผลให้ทำได้แค่ดูแลพื้นที่สถานที่ อาคารและสิ่งปลูกสร้างต่างๆ เท่านั้น ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่อื่นๆ ได้ กลายเป็นข้อจำกัดในการพัฒนาพื้นที่สีเขียวแห่งนี้

“สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงย้ำไว้ตลอดว่า ต้องไม่ตัดต้นไม้ใหญ่และปลูกต้นไม้เล็กๆ ทรงเน้นให้พื้นที่สีเขียว ทรงไม่เห็นควรให้ก่อสร้างอาคารต่างๆ ปัญหาขณะนี้คือพื้นที่ราคาสูงขึ้น เมืองขยายขึ้น คนนอกพื้นที่มองว่า ต้องมีการอนุรักษ์ แต่คนพื้นที่ต้องการการพัฒนา” อธิบดีกรมป่าไม้ กล่าว

● ธนภัท กิจจาโกศล ●